

Kjerringvern:

Stadutvikling gjennom bygningsvern utført av kvinner

Kven skal definere korleis vi skal vidareføre kulturarven? Dette er blant dei spørsmåla ei gruppe kvinner i Nordre Land har stilt seg – og dei har sjølve gitt svaret gjennom etablering av kvinnenettverket «Kjerringvern».

Tekst: Mathias Øvsteng
mathias@kulturarv.no

Foto: Inger Chr. Årstad

NORDRE LAND: Dette er deira måte å synleggjera innsatsen kvinner har gjort – og gjer – for bygningsvern, gjennom arbeid, tradisjon og funksjonalitet. Nettverket «Kjerringvern» er for alle kvinner over heile landet, og er skapt som ein del av det nasjonale «kvinnovasjonsprosjektet», lokalisert i næringshagen på Dokka i Oppland fylke. Tiltaket er finansiert av Oppland fylkeskommune, regionrådet og kommunane Søndre Land og Nordre Land. Ideen er ei forlenging av arbeidet i «Nettverket for kvinnelige bygningsvernere i Nordre Land», og pro-

Redaksjonsgruppa i kjerringvern.no. Frå v. Torill Sogn Haug, Margit Rognerud, Inger Christine Årstad og Ann-Kirsti Seiersten.

sjektet er eit bidrag til realiseringa av kulturarvsatsinga 2011–2014 i fylkeskommunen. Prosjektleiara Ann-Kirsti Seiersten presiserer at dei godt og vel 50 kvinnene frå 11 kommunar som hittil deltar i nettverket, ikkje først og fremst er handverkarar, men pådrivarar og inspiratorar – gjennom f.eks. temakvelder, fagekursjonar, ulike

lokale prosjekt og informasjonsarbeid. Kunnskapsproduksjon, nettverksarbeid og formidling er sentrale element i bygningsvernprosjektet, og kompetansen blant medlemmene i nettverket er hovudsakleg erfaringsbasert.

– Ingen spør hvor lang tid du har brukt, men hvem som har gjort det. Slik refererer Margit Rognerud

Golvteppa, gardinane, sengeklede og brukstekstilane formødrene vov, var Margit Rognerud (66) sin inngangsport til handverk, historiefremidling og bygningsvern. Golvteppet frå finstua er i dag veggteppe.

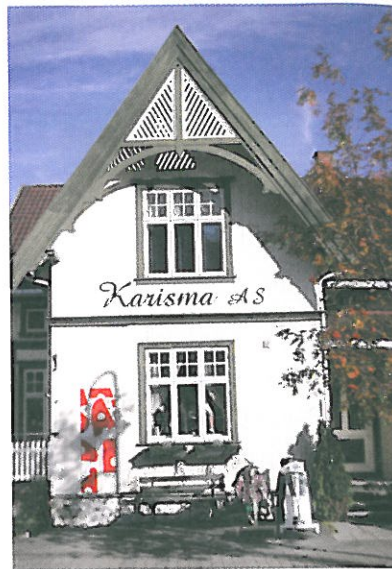

Ein rull med blåmønstra tapet frå 1860-talet er funne under sagflisa på eit loft i Dokka. Interiørarkitekt Torill Sogn Haug drøymmer om at mønsteret skal relanseras for tapetkolleksjonen «Norsk Arv» under Dokka-navnet Baggerud.

Vakre bordar rammar inn dørøpninga. Elin Mathisen bruker framleis det okerfarga pulveret farfaren i si tid tok med frå Oslo til Granavollen. Spesiellaga maling er ein viktig ingrediens i det nitidige restaureringsarbeidet av den freda hovudbygningen på presteenketet Sjo.

«Kjerringvern» handlar det kort stutt sagt om å skapa støttestruktur og nettverk som ikkje finst frå før – for kvinnelege bygningsvernarar. Vi forstår at nettverket legg vekt på å samle og bruke eigne rollemodellar som ressursar i ein felles kunnskapsbase, blant anna med tanke på infor-

Gjennom stilsikker bevaring av næringsbygget i sveitserstil blir Dokka sentrum fiffa opp ved hjelp av dei kreative evnene til Åse Marit Jørnli

masjon gjennom nettportalen www.kjerringvern.no.

Blant aktuelle tema i «Kjerringvern» siste året har vore «Ny bruk av ledige landbruksbygg», «Landsbygdas hager – et historisk tilbakeblikk», «Oplandske Spesialtre» – ei ny bedrift for spesialmaterialar og tradisjonshandverk, tunplanlegging og restaurering av eit gammalt seterhus i Vestre Slidre.

«Kjerringvern» skal vera brubyggjar mellom realkompetanse og formalkompetanse, med bakgrunn i bl.a. samarbeid med Randsfjordmuseene og Høgskolen i Sør-Trøndelag. Synleggjering av kvinnelege entreprenørar med utgangspunkt i landbruk og anna næringsutvikling er sentrale aspekt i dette. Bruk av bygningsvernkompetansen blant medlemmene i eige nettverk er viktig. Fleire av medlemmene har fått prisar for sin bygningsverninnsetts, og står fram som gode rollemodellar. ..